

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJOS**

**LIETUVOS SOCIALINIO DARBO TARYBOS POSĖDIS
PROTOKOLAS**

2019-11-25 Nr.
Vilnius

Posėdis įvyko: 2019 m. lapkričio 25 d.

Posėdžio pirmininkas: Kasparas Laureckis

Posėdžio sekretorė: Eglė Kanopaitė - Gruodienė

Dalyvavo:

1. Lietuvos socialinio darbo tarybos (toliau – Taryba) nariai: Rita Augutienė, Lina Danusevičienė, Paulius Godvadas, Kasparas Laureckis, Rasa Naujanienė, Ernesta Petruškevičienė, Sigita Šimkienė, Jūratė Tamašauskienė, Violeta Toleikienė, Guoda Vaičekauskaitė, Laimutė Žalimienė.
2. Ne Tarybos nariai: Gaila Matulytė (SADM ministro patarėja), Dana Migaliova (bendrija „Viltis“), Vaidotas Nikžentaitis (Lietuvos sutrikusios psichikos žmonių globos bendrija).

DARBOTVARKĖ:

1. Susitikimas su socialinių paslaugų įstaigų atstovais (bendrijos „Viltis“ atstovė D. Migaliova, Lietuvos sutrikusios psichikos žmonių globos bendrijos atstovas V. Nikžentaitis)
2. Tarybos narių pasidalinimas ir surinktos informacijos pristatymas apie šias socialinio darbo sritis: socialinio darbuotojo teisinis statusas, saugumas, savireguliacija (socialinių darbuotojų rengimas, jų kvalifikacijos kėlimas) – J. Tamašauskienė, D. Amšiejūtė, L. Danusevičienė; socialinio darbo veiklos sritys (pagal klientų grupes, socialinio darbo praktikos lygius) – R. Naujanienė, L. Žalimienė, L. Danusevičienė, S. Šimkienė.
3. Kito posėdžio planavimas

1. SUSITIKIMAS SU SOCIALINIŲ PASLAUGŲ ĮSTAIGŲ ATSTOVAIS. V. Nikžentaitis teigė, kad Lietuvoje atsiranda daug naujų socialinių paslaugų, todėl šalis greitai susidurs su žmogiškųjų išteklių problema – trūks specialistų, ypač regionuose. Lietuvos sutrikusios psichikos žmonių globos bendrijos atstovas siūlė idėją praplėsti socialinės srities specialistų sąrašą – atvejo vadybininkais galėtų dirbti ne tik socialiniai darbuotojai. Taip pat jis pridūrė, kad auštosiose mokyklose trūksta atitinkamų studijų programų, siekiant aukštos socialinių darbuotojų kvalifikacijos. D. Migaliova teigė, kad asistuojant klientui, padedant jam spręsti buitines iššūkius, specialistui, jos nuomone, užtektų išklausti tik įvadą į socialinį darbą. Pasak moters, socialinėse dirbtuvėse turėtų dirbti medžio meistrai, pameistrai, vadybininkai (nes produkciją reikia parduoti) ir socialinio darbuotojo „pavaduotojai“. D. Migaliova sakė, kad reikėtų plėsti socialinį darbą dirbančių asmenų sąrašą, nes jau dabar juntamas didelis socialinių darbuotojų trūkumas.

Tarybos narė V. Toleikienė teigė nemananti, kad reikėtų plėsti socialinį darbą dirbančių asmenų sąrašą – tokį darbą turėtų dirbti tik socialiniai darbuotojai. Kiekvienoms socialinėms dirbtuvėms skirti keturi etatai, kurie iš esmės apima D. Migaliovos išvardintus specialistus.

Tarybos narė L. Žalimienė teigė, kad specialistų poreikis priklauso nuo kompetencijų, reikalingų atitinkamoms paslaugoms teikti – tuomet būtų aišku, kokių specialistų iš tiesų reikia. Socialinių darbuotojų trūkumo klausimas yra tikrai sunkus, tačiau nereikėtų kalbėti, kad juos pakeisime visiškai su socialiniu darbu nesusijusių sričių specialistais.

Tarybos narė R. Naujanienė teigė, kad, siekiant atpažinti specialistų poreikį, labai svarbu žinoti klientų poreikius.

Tarybos narys P. Godvadas teigė, kad reikėtų atskirti socialinio darbuotojo vaidmenį nuo kitų specialistų vaidmenų. Jei norima, kad socialines paslaugas teiktų įvairių sričių specialistai, tos paslaugos turėtų būti „labai gerai“, išsamiai aprašytos. Šiuo metu Lietuvoje tai dar nėra įgyvendinta. Taip pat P. Godvadas pridūrė, kad socialinių paslaugų įstaigų atstovų siūlymas nėra tinkama priemonė spręsti socialinių darbuotojų trūkumo klausimą.

Tarybos narė J. Tamašauskienė klausė, kokio pokyčio (turint omenyje klientą) pertvarkos kontekste mes tikimės? Tik socialinis darbuotojas turi kompetencijos įvertinti kliento situaciją, jo poreikius, jam tarpininkauti ir t.t. Nereikėtų socialinio darbuotojo nuneigti kaip instituto. Taryboje siekiame socialinio darbuotojo funkcijų aiškumo, jų atskyrimo nuo kitų sričių specialistų funkcijų. Tarybos narė šiuo metu nematytų galimybės, kad atvejo vadybos paslaugą teiktų ne socialinis darbuotojas.

Tarybos narys K. Laureckis teigė, kad pagrindinis susitikimo klausimas yra aiškus – šalyje, o ypač regionuose, trūksta socialinių darbuotojų. Reikėtų svarstyti, kaip pagerinti socialinių darbuotojų darbo sąlygas, skatinti juos dirbti regionuose ir t.t. Taip pat trūksta kitų specialistų darbo reglamentavimo, kai jie dirba socialinio darbo srityje („lauke“).

2. DISKUSIJA. Tarybos narių reakcijos, pastabos apie susitikimą su socialinių paslaugų įstaigų atstovais.

Tarybos narė L. Žalimienė teigė, kad Socialinio darbo tarybos nariams buvo labai naudinga susitikti su socialinių paslaugų įstaigų atstovais – aiškiai matoma situacija, kad socialinio darbuotojo profesija vis dar yra nevertinama, kvestionuojama.

Tarybos narė L. Danusevičienė teigė, kad socialinių darbuotojų trūkumo problema regionuose yra tikrai labai opi, tačiau jai spręsti turėtume ieškoti tinkamesnių priemonių.

Tarybos narys P. Godvadas teigė, kad norint tapti socialinio darbo profesionalu, reikėtų įgyti socialinio darbuotojo išsilavinimą, o ne tiesiog baigti tam tikrus kursus. Tuo labiau, kad studijos, skirtos socialinio darbuotojo kvalifikacijai įgyti, trunka 3-4 metus.

Tarybos narė V. Toleikienė teigė nepritaranti socialinių paslaugų įstaigų atstovų nuomonei ir siūlytoms idėjoms. Taip pat ji pabrėžė, kad Tarybai labai svarbu susikurti ir turėti komunikacijos planą, nes būsimi Tarybos narių sprendimai, pasak V. Toleikienės, susilauks nemažai komentarų, pastabų iš žmonių, dirbančių socialinį darbą, tačiau neturinčių atitinkamo išsilavinimo.

Tarybos narė J. Tamašauskienė teigė, kad susitikimas su socialinių paslaugų įstaigų atstovais buvo labai naudingas, nes leido suprasti, koks kontekstas yra Lietuvoje. Pirmasis žingsnis, siekiant socialinio darbuotojo profesionalumo, bus nelengvas.

Tarybos narys K. Laureckis teigė, kad nėra tikras, ar Taryba turėtų informuoti žmones apie tai, apie ką Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos atstovai jau yra informavę anksčiau.

Tarybos narys R. Naujanienė teigė, kad socialinių paslaugų įstaigų atstovų dalyvavimas Tarybos posėdyje buvo labai naudingas, svarbus.

Tarybos narė R. Augutienė teigė, kad susitikimas su socialinių paslaugų įstaigų atstovais tik patvirtino, kad tam tikrų įstatymų, Socialinių paslaugų katalogo peržiūra ir koregavimas yra būtinas.

3. TARYBOS NARIŲ PASIDALINIMAS IR SURINKTOS INFORMACIJOS PRISTATYMAS APIE SOCIALINIO DARBO SRITIS. Tarybos nariai svarstė, ar reikėtų atskiro Socialinio darbo įstatymo, ar šiuo metu būtų „realiausia“ papildyti ir (ar) pakeisti Socialinių paslaugų įstatymą. Buvo nuspręsta pirmiausia išsiaiškinti, kiek ir kokio turinio tikimasi nurodyti viename ar kitame įstatyme.

Tarybos narė R. Augutienė informavo Tarybos narius, kad šiuo metu ji kartu su Nacionalinio skurdo mažinimo organizacijų tinklo atstovais yra darbo grupės narė, kurioje rengiamas Socialinių paslaugų katalogo projektas (siūlymas). R. Augutienės nuomone, Socialinių paslaugų katalogo projektą būtų galima pristatyti jau sausio mėnesį. Tarybos narys K. Laureckis pasiūlė minėtą pristatymą organizuoti kito Tarybos posėdžio metu.

Tarybos narė R. Naujanienė pristatė šias socialinės veiklos sritis: socialinis darbas švietimo sistemoje, teisėtvarkos srityje (Lietuvos probacijos tarnyba, asmens įkalinimo atvejai), sveikatos priežiūros sistemoje, gerontologijoje, priklausomybių srityje, užimtumo srityje, bendruomenėje, socialinis darbas su vaiku ir šeima, socialinis darbas vaiko gerovės srityje, socialinis darbas su jaunimu. R. Naujanienė pabrėžė, kad socialinis darbas su negalia turinčiais asmenimis sąmoningai nebuvo įvardintas kaip atskira socialinio darbo sritis, nes tai yra socialinio darbuotojo klientų grupė. Tarybos narė mano, kad Socialinio darbo įstatyme turėtų atsirasti socialinio darbo praktikos lygmenys.

Tarybos narys P. Godvadas teigė, kad asmenų skurdas galėtų būti įvardintas kaip atskira socialinio darbo veiklos sritis.

Tarybos narys K. Laureckis teigė, kad socialinio darbo veiklos sritimi galime įvardinti tokią sritį, kuri turi tikslą, įgyvendintojus, metodus ir pan.

Tarybos narė J. Tamašauskienė pristatė siūlymą dėl socialinio darbuotojo profesinio vardo, kuris būtų teisiškai saugomas. Taip pat Tarybos narė sakė, kad reikėtų pakeisti socialinio darbuotojo padėjėjo pareigybės pavadinimą, nes šiuo metu praktikoje jis dažnai painiojamas su socialiniu darbuotoju. Užsienyje socialinio darbuotojo padėjėjas yra vadinamas gerovės darbuotoju. Šiuo metu yra neužtikrinama socialinio darbuotojo teisė į informacijos gavimą ir tarpininkavimo su kitomis institucijomis teisė. J. Tamašauskienės teigimu, Socialinio darbo įstatyme turėtų būti nurodytos aiškios ir įvairios socialinio darbuotojo teisės. Taip pat Tarybos narė siūlytų parengti Socialinių darbuotojų etikos kodeksą nacionaliniu lygiu (šiuo metu tokį kodeksą yra parengusi Lietuvos socialinių darbuotojų asociacija) – jis galėtų atsirasti Socialinių paslaugų įstatyme. Socialinis darbuotojas neturėtų būti atsakingas už kliento elgesį – šiuo metu tai yra labai dažnai pasitaikanti situacija praktikoje. J. Tamašauskienė taip pat pateikė siūlymą dėl asocijuotų struktūrų susijungimo ir socialinių darbuotojų savireguliacijos vykdymo. Tarybos nariai buvo supažindinti su parengta informacija apie socialinių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimą ir socialinių darbuotojų saugumo ir garantijų darbe užtikrinimą, tačiau J. Tamašauskienės manymu, šios dvi temos reikalauja atskiros Tarybos narių diskusijos.

Tarybos narė L. Danusevičienė supažindino Tarybos narius su socialinio darbuotojo patiriamais iššūkiais, dirbant sveikatos priežiūros sistemoje.

Tarybos nariai diskutavo, ar socialinis darbuotojas galėtų vykdyti individualią veiklą pagal pažymą, tačiau vieninga nuomonė nebuvo priimta.

NUTARTA.

- Socialinių paslaugų katalogo projekto pristatymas kitame Tarybos posėdyje (R. Augutienė, Nacionalinio skurdo mažinimo tinklo organizacijų atstovės).
- Diskusija apie pristatytą Socialinių paslaugų katalogo projektą ir apie socialinių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimą.
- Kitas Tarybos posėdis vyks šių metų gruodžio 9 d.
- Kitą posėdį moderuos P. Godvadas.

Posėdžio pirmininkas

Kasparas Laureckis

Posėdžio sekretorė

Eglė Kanopaitė - Gruodienė